Euroopa Parlament
2019-2024

Majandus- ja rahanduskomisjon

2022/2051(INL)

2.2.2023

ARVAMUS

Esitaja: majandus- ja rahanduskomisjon

Saaja: põhiseaduskomisjon

Euroopa Parlamendi ettepanekute kohta aluslepingute muutmiseks
(2022/2051(INL))

Arvamuse koostaja: Margarida Marques

(Algatus – kodukorra artikkel 47)

ETTEPANEKUD

Majandus- ja rahanduskomisjon palub vastutaval põhiseaduskomisjonil

– lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. väljendab heameelt Euroopa tuleviku konverentsi lõpparuande üle, mis sisaldab 49 ettepanekut[1] ja mis esitati kolme institutsiooni juhtidele 9. mail 2022; märgib, et mitut ettepanekut tuleks käsitleda majanduslikuna, ning rõhutab, et mõne soovituse suhtes on võimalik võtta järelmeetmeid kehtivate aluslepingute raames; märgib, et teatud ettepanekute täielikuks rakendamiseks on vajalik aluslepingu muutmine;

2. tuletab meelde, et parlament esitas 9. juunil 2022 nõukogule ettepanekud muuta aluslepinguid ELi lepingu artiklis 48 sätestatud tavalise läbivaatamismenetluse kohaselt[2];

3. nõuab kindlalt liidu majanduspoliitika suuremat demokraatlikku legitiimsust, aruandekohustust ja kontrolli; rõhutab, et ühenduse meetodiga peavad olema hõlmatud ELi majanduse juhtimise raamistik, institutsioonid ja vahendid; on veendunud, et parlamendil peaks olema keskne roll tõhusa kontrolli tagamisel; on seisukohal, et ELi pädevuse laiendamisega majandus- ja rahapoliitika valdkonnas peab kaasnema parlamendi õiguste ja pädevuste laiendamine; nõuab aluslepingute läbivaatamist, et anda niisugustes poliitikavaldkondades parlamendile võrdsem staatus ja demokraatliku järelevalve roll; nõuab institutsiooniliste ja sotsiaal-majanduslike sidusrühmade ulatuslikumat kaasamist majanduspoliitika prioriteetide määratlemisse, et reformide eest rohkem vastutust võtta;

4. tuletab meelde aluslepingus sätestatud liidu eesmärke, nagu majandus- ja rahaliidu loomine ning kestliku arengu saavutamine, mis põhineb jätkusuutlikul ja tasakaalustatud majanduskasvul, hindade stabiilsusel ja kõrge konkurentsivõimega turumajandusel, kus on täielik tööhõive ja sotsiaalne progress; rõhutab, et kõik õigusaktid peaksid olema kooskõlas nende eesmärkide saavutamisega; on seisukohal, et aluslepingute eesmärkide saavutamiseks tuleks üldiste vahenditena lisada ELi majanduse vastupanuvõime ja liidu strateegiline autonoomia;

5. rõhutab, et COVID-19 ja Ukraina sõja majanduslik mõju on toonud veel selgemalt esile Euroopa praeguse eelarveraamistiku piirid, ning väljendab heameelt komisjoni algatuse üle neid reformida;

6. toetab sellist majanduse juhtimise raamistikku, mis tugevdab liidu majanduse konkurentsivõimet ja vastupanuvõimet, et tagada stabiilsus, täielik tööhõive, riigi rahanduse jätkusuutlikkus, läbipaistvus, strateegilised ja kestlikud investeeringud kaksikülemineku ja liidu strateegilise autonoomia saavutamiseks, demokraatlik aruandekohustus ja vastutus, eelarvepoliitika, näiteks soodsatel majanduslikel aegadel loodud eelarvepuhver ja vahendid šokkidele reageerimiseks; märgib, et Euroopa

[1] Euroopa tuleviku konverents – aruanne konverentsi lõpptulemuste kohta, 2022. aasta mai.
[2] Euroopa Parlamendi 9. juuni 2022. aasta resolutsioon konvendi kokkukutsumise kohta aluslepingute läbivaatamiseks (2022/2705(RSP)).

tuleviku konverentsi aruteludes rõhutati vajadust vaadata põhjalikult läbi ELi majanduse juhtimine ja Euroopa poolaasta; tuletab meelde, et parlament nõustus liidu majanduse juhtimise struktuuri kiireloomulise reformiga, mis hõlmab lihtsamaid ja selgemaid eelarvereeglid ning pikaajalist jätkusuutlikku majanduskasvu soodustavat raamistikku;

7. rõhutab Euroopa poolaasta tähtsust Euroopa majanduspoliitika koordineerimise peamise vahendina ning nõuab sellega seoses parlamendi suuremat kaasamist, et tagada kaasseadusandjate õiglane ja võrdne koostöö;

8. märgib, et kuigi liikmesriikide eelarvepoliitika jääb suveräänseks küsimuseks, tuleb see viia kooskõlla majanduse juhtimise raamistiku peamiste eesmärkidega ning selleks on vajalik koordineerimine Euroopa tasandil;

9. rõhutab ELi majanduse juhtimise raamistiku tähtsust, et võimaldada valitsustel edendada avaliku sektori investeeringuid ja tagada võla jätkusuutlikkus; tuletab meelde, et liit võiks COVID-19 kriisiga paremini toime tulla tänu ühistele normidele ja vahenditele Euroopa tasandil; nõuab selliste vahendite täiendavat kaalumist, mis võimaldavad luua liidule ja liikmesriikidele soodsad tingimused investeerimiseks liidu tasandi ühistesse strateegilistesse prioriteetidesse;

10. märgib, et aluslepingute protokolli nr 12 arvväärtused põhinevad endiselt 1990. aastate lõpu majandusnäitajate keskmistel väärtustel; tuletab meelde, et liikmesriigid on alates Euroopa poolaasta loomisest 2011. aastal rikkunud Maastrichti kriteeriume rohkem kui 170 korda; nõuab Maastrichti kriteeriumide põhjalikku kaalumist, kasutades ära kahel viimasel aastakümnel ühisraha kasutamisest saadud kogemusi ning eelmisest ja praegusest kriisist, näiteks 2000ndate esimesel aastakümnel aset leidnud finants- ja riigivõlakriisist, COVID-19 pandeemiast ja Ukraina sõjast, saadud õppetunde;

11. nõuab majanduse juhtimise läbivaatamist, võttes arvesse kogemusi, mis on saadud Euroopa reageerimisel majandussõkkidele, eelkõige seoses selliste lahendustega nagu NGEU, sealhulgas selle juhtimisstruktuur, ja TERA protsessid; märgib, et ELi toimimise lepingu artiklit 126 on võimalik välistele šokkidele piiratult kohandada; rõhutab vajadust ajakohastada liidu makromajanduse juhtimise raamistikku, et muuta see vastupanuvõimelisemaks ning võimaldada liikmesriikidel ja parlamendil töötada välja uued asjakohased reeglid, et tagada oma majandusmudelite ja peamiste investeeringute kestlikkus, tuginedes usaldusväärsele eelarvepoliitikale ja jätkusuutlikule võlale, ning võimaldada rakendada kaksikületeminekut, kus ei jäeta kedagi kõrvale;

12. rõhutab, et ühise välis- ja julgeolekupoliitika nõrkus tõi kaasa liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ametikoha loomise; rõhutab, et majanduspoliitika ulatuslik koordineerimine liidu tasandil nõuaks liidu majanduse juhtimise esindajat, kes tegutseks komisjonis, majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus ning eurorühmas;

13. märgib, et viimati kasutati ELi toimimise lepingu artiklit 122, et leevendada Ukraina sõja majanduslikku mõju energiahindadele; tunnistab vajadust teha kiireid otsuseid väliste ettenägematute šokkide korral; peab siiski kahetsusväärseks, et parlament ja selle esindatavad inimesed ei ole piisavalt kaasatud; nõuab ELi toimimise lepingu

artikli 122 läbivaatamist selliselt, et tagataks õiglasem demokraatlik esindatus, sealhulgas parlamendi kaasamine võrdsetel alustel;

14. nõuab tungivalt, et täiustataks raamistikku, mis käsitleb Euroopa Keskpanga aruandekohustust parlamendi ees, et tugevdada parlamendi kui kontrollorgani rolli; nõuab kindlalt, et ette tuleb näha parlamendiga kohustusliku rahandusalase dialoogi pidamine;

15. nõuab kindlalt, et euro on praegu euroala ühisraha, kuid seda tuleb käsitada liidu vääringuna; on seisukohal, et Euroopa Keskpank peab kaitsma, säilitama ja parandama euro rahvusvahelist rolli; on veendunud, et euro laiendamine kõigile 27 liikmesriigile peab olema alaline eesmärk, mis tuleb saavutada realistliku, proportsionaalse ja vastutustundliku ajakava alusel, tagades euroala stabiilsuse ja konkurentsivõime; võtab teadmiseks, et kehtivates aluslepingutes ei täpsustata euroalaga ühinemise täpset ajakava, vaid jäetakse liikmesriikidele võimalus töötada välja oma strateegiad euro kasutuselevõtu tingimuste täitmiseks;

16. tunnistab, et kehtivate aluslepingute kohaselt kehtib maksupoliitika suhtes ühehäälsus; rõhutab, et viimastel aastakümnetel on ELi oluliste maksualgatuste puhul olnud palju takistusi;

17. rõhutab, et maksupoliitika teatud valdkonnad, näiteks käibemaks ja aktsiis, on juba laialdaselt integreeritud; märgib, et mõni ELi maksupoliitika valdkond hõlmab rahvusvaheliste läbirääkimiste tulemuste rakendamist, mille suhtes on liidul ja liikmesriikidel juhtpositsioon; väljendab heameelt 9. mail 2022 toimunud Euroopa tuleviku konverentsi täiskogul tehtud ettepanekute üle, eelkõige ettepaneku nr 16 üle, mis käsitleb eelarve- ja maksupoliitikat ning mille kohaselt tuleks maksupoliitikat liikmesriikides rohkem ühtlustada ja koordineerida, kehtestada äriühingu tulumaksu ühtne maksubaas ning tugevdada ELi vahendite kasutuselevõtu ja kasutamise järelevalvet;

18. rõhutab, et pikas perspektiivis peaksid liikmesriigid kaaluma kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamisele ülemineku lisaväärtust, nagu Euroopa tuleviku konverents soovitas; kutsub sellega seoses komisjoni üles alustama uuesti arutelu teatavates maksuküsimustes kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamise kasutamise üle, kasutades etapiviisilist lähenemisviisi jätkumeetmena oma 2019. aasta selleteemalisele teatisele ja vastusena Euroopa tuleviku konverentsi tulemustele;

19. rõhutab asjaolu, et teatavad liikmesriigid on kuritarvitanud riiklikke vetosid maksuküsimustes, et saavutada järeleandmisi muudes poliitikavaldkondades; rõhutab, et nende vetode tõttu tekib oht, et põlistatakse kahjulikud maksutavad ja sotsiaalne ebaõiglus, mis vähendab liidu suutlikkust tulemuslikult toimida, edendada võrdseid tingimusi ning kaitsta oma kodanike ja VKEde parimaid huve;

20. rõhutab liidu konkurentsipoliitika (ELi toimimise lepingu artiklid 101–109) uusi probleeme, mis õigustavad seda, et suunised ja teatised peaksid olema kooskõlas aluslepingus sätestatud eesmärkidega ning toetama võrdseid tingimusi, pidades silmas rohelist kokkulepet ja Euroopa sotsiaalõiguste sammast, ning toetama liidu strateegilist autonoomiat sellistes olulistes sektorites nagu tööstus-, kaitse-, digi- ja kaubanduspoliitika; nõuab parlamendi paremat kaasamist ühinemiste ja riigiabi

kontrolli suuniste läbivaatamisse;

21. rõhutab, et aus konkurents äriühingute vahel võib tuua kasu, sealhulgas tarbijatele; rõhutab VKEde positiivset mõju majandusele ja ühiskonnale ning vajadust tagada neile võrdsed võimalused; rõhutab, et liidu konkurentsipoliitikas tuleks arvesse võtta VKEde erivajadusi; kutsub komisjoni üles arutama, kuidas neid eesmärke kõige paremini saavutada;

22. on seisukohal, et parlament peaks vaatlejana olema rohkem kaasatud rahvusvahelise tasandi töörühmade ja eksperdirühmade, näiteks rahvusvahelise konkurentsivõrgustiku, Maailma Kaubandusorganisatsiooni ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) tegevusse;

23. kordab, et liit peab leidma lahenduse olukorrale, et rahvusvahelisel tasandil on tema poliitiline mõjuvõim majanduspoliitika valdkonnas puudulik, mis on muu hulgas tingitud liidu ebaühtlasest esindatusest rahvusvahelistes organisatsioonides, kuid mida saaks parandada meetmete abil, millega tagatakse liidu ja euro ühtne esindatus rahvusvahelisel tasandil liidu kõigis mõõtmetes ja poliitikavaldkondades;

24. nõuab, et seni kasutataks täiel määral ära kehtivaid aluslepinguid.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	31.1.2023
Lõpphääletuse tulemus	+: 35 –: 13 0: 6
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Rasmus Andresen, Anna-Michelle Asimakopoulou, Gunnar Beck, Marek Belka, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Gilles Boyer, Markus Ferber, Jonás Fernández, Giuseppe Ferrandino, Frances Fitzgerald, Claude Gruffat, José Gusmão, Enikő Győri, Eero Heinäluoma, Michiel Hoogeveen, Danuta Maria Hübner, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtsos, Aušra Maldeikienė, Csaba Molnár, Siegfried Mureşan, Caroline Nagtegaal, Luděk Niedermayer, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Piernicola Pedicini, Kira Marie Peter-Hansen, Sirpa Pietikäinen, Eva Maria Poptcheva, Evelyn Regner, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Alfred Sant, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli, Inese Vaidere, Marco Zanni
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Nicola Beer, Damien Carême, Margarida Marques, Eva Maydell, Andżelika Anna Możdżanowska, Mikuláš Peksa, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Mick Wallace
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	Andreas Glück, Camilla Laureti, Leopoldo López Gil

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

35	+
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Stefan Berger, Markus Ferber, Danuta Maria Hübner, Leopoldo López Gil, Aušra Maldeikienė, Eva Maydell, Siegfried Mureşan, Luděk Niedermayer, Sirpa Pietikäinen, Ralf Seekatz, Inese Vaidere
Renew	Gilles Boyer, Giuseppe Ferrandino, Georgios Kyrtsos, Eva Maria Poptcheva
S&D	Marek Belka, Jonás Fernández, Eero Heinäluoma, Camilla Laureti, Margarida Marques, Csaba Molnár, Evelyn Regner, Joachim Schuster, Pedro Silva Pereira, Paul Tang, Irene Tinagli
The Left	José Gusmão
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Damien Carême, Claude Gruffat, Stasys Jakeliūnas, Piernicola Pedicini, Mikuláš Peksa, Kira Marie Peter-Hansen

13	–
ECR	Michiel Hoogeveen, Andżelika Anna Możdżanowska, Dorien Rookmaker
ID	Gunnar Beck, France Jamet
NI	Enikő Győri, Lefteris Nikolaou-Alavanos
PPE	Frances Fitzgerald, Jessica Polfjärd
Renew	Ondřej Kovařík, Caroline Nagtegaal, Erik Poulsen
The Left	Mick Wallace

6	0
ID	Antonio Maria Rinaldi, Marco Zanni
PPE	Isabel Benjumea Benjumea
Renew	Nicola Beer, Andreas Glück
S&D	Alfred Sant

Kasutatud tähised:
+ : poolt
– : vastu
0 : erapooletu